

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๔ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายอภิเช็ก ประเสริฐ
๒. เลขประจำตัวประชาชน ..
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๓๑ ม. ๕ ต.ภูพาน อ.ภูพาน จ.ขอนแก่น
โทรศัพท์ ๐๘๘-๙๐๒-๘๗๔๔ Facebook อภิเช็ก ประเสริฐ Line ๐๘๘-๙๐๒-๘๗๔๔
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๑๔ ...
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☐ สมรส ☒ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
สถาบันการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม
คณะ/สาขาวิชา เทคโนโลยีสิ่งทอ
๖. อาชีพปัจจุบัน
☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๕ ตำบลภูพาน อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๑๐๐,๐๐๐ บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๘

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ข้าว

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๔ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

ข้าว ไม้ ปศุสัตว์ ประมง

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๔ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

การทำปุ๋ยหมัก การผลิตสารชีวภัณฑ์ การทำน้ำส้มควันไม้ การทำน้ำหมักชีวภาพ

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๔ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๔ หลักสูตร ประกอบด้วย

การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) การผลิตสารชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมี การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การทำปุ๋ยหมักไม่กลับกอง

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

เศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

การเลี้ยงปลาน้ำจืด การเผาถ่าน

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด เริ่มจากการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังนโยบายและทิศทางการพัฒนาภาคการเกษตรของจังหวัด จากนั้นนำข้อมูลสภาพพื้นที่ ศักยภาพ และปัญหาอุปสรรคด้านการเกษตรของอำเภอมาวิเคราะห์ร่วมกับคณะทำงาน เพื่อกำหนดเป้าหมายและกิจกรรมที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เสนอแนวทางแก้ไขปัญหา และคัดเลือกโครงการที่ตอบสนองต่อความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ พร้อมทั้งจัดทำร่างแผนปฏิบัติการให้มีความครอบคลุม ชัดเจน และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แบบแผนฯ)

การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ได้ดำเนินการโดยการประชุมหารือร่วมกับคณะกรรมการ ศพก. เกษตรกรต้นแบบ และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลสภาพพื้นที่ ปัญหา และความต้องการของเกษตรกรในชุมชน จากนั้นได้กำหนดกิจกรรม เป้าหมาย และตัวชี้วัดความสำเร็จให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนากษेत्रของอำเภอและจังหวัด กระบวนการดังกล่าวเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายอย่างรอบด้าน เพื่อให้แผนมีความครอบคลุมและนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

เกิดจากสภาพความเป็นจริงที่ตัวเกษตรกรมีอายุมากขึ้น และแรงงานในครอบครัวมีค่าใช้จ่ายสูงและหายาก การทำเกษตรแบบเดิมด้วยคนเพียงคนเดียวเริ่มไม่สามารถรับมือกับงานหนักและปริมาณการผลิตได้ การนำความรู้ด้านวิชาการและเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้จึงช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ลดภาระแรงงาน และทำให้การผลิตมีความมั่นคงและยั่งยืนมากยิ่งขึ้น การเปลี่ยนแปลงนี้ยังช่วยให้สามารถวางแผนและจัดการทรัพยากรในแปลงได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิผล

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ข้อจำกัดด้านแรงงานที่มีจำนวนลดลงและค่าใช้จ่ายสูง รวมถึงการผลิตแบบเดิมไม่สามารถรองรับความต้องการของตลาดและการแข่งขันได้ การจัดการแปลงแบบดั้งเดิมยังขาดข้อมูลเชิงวิเคราะห์ ทำให้เกิดความสูญเสียและผลผลิตไม่เต็มที่ การนำเทคโนโลยีและหลักวิชาการเข้ามาช่วยให้การวางแผน การจัดการศัตรูพืช และการใช้ปัจจัยการผลิตมีความแม่นยำและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผลลัพธ์คือสามารถลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และสร้างความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรอย่างยั่งยืน

๑.๒ รายละเอียดของการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

ในการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรม ได้มีการนำเทคโนโลยีและวิธีการที่เหมาะสมมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรหลายด้าน เช่น การปรับปรุงคุณภาพดินและระบบน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปลูก การใส่ปุ๋ยและสารชีวภาพตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิต การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) เพื่อลดการระบาดของแมลงศัตรูพืชตามธรรมชาติ รวมถึงการใช้เทคนิคและเครื่องมือในการเก็บเกี่ยวและหลังการเก็บเกี่ยวเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต การปรับใช้เหล่านี้ช่วยให้การผลิตมีคุณภาพสูงขึ้น ลดความสูญเสีย และสร้างผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

ขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรเริ่มจากการวิเคราะห์สภาพพื้นที่และความต้องการของแปลงปลูก เพื่อกำหนดแนวทางการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ต่อมาดำเนินการจัดเตรียมปัจจัยการผลิตและเครื่องมือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง เช่น ปุ๋ยชีวภาพ สารชีวภัณฑ์ หรืออุปกรณ์ควบคุมศัตรูพืช จากนั้นนำเทคนิคและนวัตกรรมมาทดลองใช้ในแปลงจริง ควบคู่กับการติดตามผลและบันทึกข้อมูลการเจริญเติบโต การระบาดของศัตรูพืช และผลผลิต เพื่อปรับปรุงวิธีการให้เหมาะสมที่สุด ขั้นสุดท้ายคือการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคที่ได้เรียนรู้แก่เกษตรกรรายอื่น ๆ เพื่อให้เกิดการขยายผลอย่างยั่งยืน

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ต้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการเริ่มจากการวิเคราะห์สภาพดิน น้ำ และภูมิอากาศในแปลงปลูก เพื่อนำข้อมูลมาประเมินความเหมาะสมของพันธุ์พืชและวิธีการเพาะปลูก ต่อมาดำเนินการเลือกพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ต้านทานต่อโรคและแมลง และเหมาะสมกับสภาพดินของพื้นที่ พร้อมทั้งวางแผนการให้น้ำและสารอาหารตามผลการวิเคราะห์ดินอย่างเหมาะสม ระหว่างการเจริญเติบโต มีการติดตามสภาพพืช เฝ้าระวังศัตรูพืชและโรคพืช และใช้มาตรการจัดการอย่างมีหลักวิชาการ เมื่อถึงระยะเก็บเกี่ยว ประเมินผลผลิตและคุณภาพพืช เพื่อปรับปรุงเทคนิคและแผนการผลิตในรอบต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)ข้าว..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๖-๐-๐๐.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๒)ไม้เศรษฐกิจ..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑-๐-๐๐.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)ปลาน้ำจืด..... จำนวน.....๒.....(บ่อ)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑)โคเนื้อ..... จำนวน.....๑๑.....(ตัว)

๓.๒)กวาง..... จำนวน.....๒.....(ตัว)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ข้าว.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าเมล็ดพันธุ์และวัสดุการปลูก..... เป็นเงิน.....๕๐๐.....บาท/ไร่

๑.๒) ค่าปุ๋ยและสารบำรุงดิน..... เป็นเงิน.....๑,๒๐๐.....บาท/ไร่

๑.๓) ค่าจ้างแรงงานและเครื่องจักร..... เป็นเงิน.....๑,๐๐๐.....บาท/ไร่

๑.๔) ค่าป้องกันกำจัดศัตรูพืชและโรค..... เป็นเงิน.....๘๐๐.....บาท/ไร่

๑.๕) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ.... เป็นเงิน.....๕๐๐.....บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต๔,๐๐๐.....บาท/ไร่

รายได้๖,๐๐๐.....บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรูปแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ไม่มี.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....๐.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ไม่มี.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....๐.....บาท/สัปดาห์

- ๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ไม่มี.....
เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๐.....บาท/เดือน
- ๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ข้าว.....
เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๓๖,๐๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

สำหรับตนเองได้รับความรู้และเทคนิคการผลิตที่ทันสมัย เพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนในการประกอบอาชีพ เกษตรกรรายอื่นสามารถเรียนรู้และนำวิธีปฏิบัติที่ดีไปปรับใช้ในแปลงของตน ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพสูงขึ้น และยั่งยืน ในขณะที่ชุมชนโดยรวมได้รับประโยชน์จากการเพิ่มความมั่นคงทางอาหาร สร้างรายได้และอาชีพเสริม ส่งเสริมความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างสมาชิกในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรมีส่วนช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อย่างชัดเจน การใช้ปุ๋ยและสารชีวภาพตามค่าวิเคราะห์ดินช่วยลดการใช้สารเคมีที่เกินความจำเป็น ปรับปรุงดินและน้ำให้สมดุล การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) ลดการใช้สารเคมีและป้องกันผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตอื่นในระบบนิเวศ การใช้เทคนิคการจัดการน้ำและปุ๋ยอย่างเหมาะสมช่วยลดการสูญเสียและการปนเปื้อนลงสู่แหล่งน้ำ และการประยุกต์ใช้วิธีการเหล่านี้ยังช่วยให้ชุมชนสามารถเรียนรู้และนำไปปรับใช้ในพื้นที่เกษตรของตน ทำให้เกิดความยั่งยืนต่อสิ่งแวดล้อมในวงกว้าง

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

การทำกิจกรรมทางการเกษตรในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ส่งผลให้เกิดประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างชัดเจน การใช้ปุ๋ยและสารชีวภาพช่วยลดการปนเปื้อนสารเคมีลงสู่ดินและน้ำ การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) ลดผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตอื่นในระบบนิเวศ การบริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสมช่วยรักษาความชุ่มชื้นและลดการสูญเสียน้ำในพื้นที่เกษตร และการวางแผนการปลูกพืชและหมุนเวียนพืชทำให้ดินอุดมสมบูรณ์และลดการกัดเซาะดิน ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่เกษตรและชุมชนได้รับการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

การปฏิบัติงานในฐานะเกษตรกรต้นแบบ (ศพก.) ทำให้เกิดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่อย่างชัดเจน สามารถวิเคราะห์สภาพดิน น้ำ และภูมิอากาศในพื้นที่ได้อย่างถูกต้อง รวมถึงสามารถประเมินศักยภาพและปัญหาของพื้นที่เพาะปลูกได้อย่างรอบด้าน ความรู้ดังกล่าวช่วยให้สามารถวางแผนและปรับปรุงการผลิตให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสภาพแวดล้อม การเข้าใจข้อมูลพื้นฐานเหล่านี้ยังช่วยให้สามารถถ่ายทอดความรู้และคำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่เกษตรกรรายอื่นและชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ทำให้สามารถให้บริการเป็นจุดอบรมและศึกษาดูงานแก่เกษตรกรและผู้สนใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำหน้าที่เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ เทคนิค และนวัตกรรมการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ การสาธิตและฝึกปฏิบัติช่วยให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจวิธีการนำไปประยุกต์ใช้จริงในแปลงของตน การให้บริการดังกล่าวยังสร้างแรงจูงใจและแรงบันดาลใจแก่เกษตรกรรายอื่น ทำให้เกิดการขยายผลความรู้และเทคนิคสู่ชุมชนอย่างยั่งยืน

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในแปลงเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่อย่างใกล้ชิด สามารถวิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม เช่น การจัดการศัตรูพืช การปรับปรุงดิน หรือการบริหารจัดการน้ำ รวมถึงรับเรื่องร้องเรียนและข้อเสนอแนะจากเกษตรกรเพื่อนำมาปรับปรุงการให้คำปรึกษา การดำเนินงานดังกล่าวช่วยลดความสูญเสีย เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และสร้างความเชื่อมั่นระหว่างเกษตรกรและศูนย์เรียนรู้

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ทำหน้าที่ให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารและวิชาการเกษตรแก่เกษตรกรและผู้สนใจในพื้นที่ สามารถถ่ายทอดความรู้ด้านเทคนิคการผลิต การจัดการศัตรูพืช การใช้ปุ๋ยและสารบำรุงดิน รวมถึงการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสม ข้อมูลและความรู้เหล่านี้ถูกนำเสนอทั้งในรูปแบบบรรยาย สาธิต และฝึกปฏิบัติในแปลงจริง การให้บริการดังกล่าวช่วยให้เกษตรกรสามารถปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตได้อย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังสร้างความเข้าใจและความตระหนักในการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

ดำเนินการผ่านหลายช่องทาง เช่น การจัดอบรม สาธิตในแปลงจริง การศึกษาดูงาน และการให้คำปรึกษาเชิงปฏิบัติแก่เกษตรกรในชุมชน เกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมเหล่านี้ได้นำองค์ความรู้ เทคนิค และนวัตกรรมไปปรับใช้ในแปลงของตน เช่น การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และการปรับปรุงพันธุ์พืช ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นคือการเพิ่มผลผลิต คุณภาพผลผลิตดีขึ้น ลดต้นทุน และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเป็นไปอย่างยั่งยืน เกษตรกรยังสามารถถ่ายทอดต่อให้สมาชิกในชุมชน ทำให้เกิดการขยายผลองค์ความรู้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่ ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานเกษตรอำเภอ และกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ เข้าร่วมในการวางแผนกิจกรรม อบรม ถ่ายทอดเทคนิคการผลิต และแก้ไขปัญหาการเกษตรอย่างใกล้ชิด การมีส่วนร่วมดังกล่าวช่วยให้กิจกรรมส่งเสริมการเกษตรสอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร และสามารถปรับใช้ในพื้นที่ได้จริง ผลลัพธ์คือเกิดการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ส่งเสริมความยั่งยืน และสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างชุมชนและหน่วยงานอย่างเข้มแข็ง

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

บริหารและกำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์ให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การเกษตร มีหน้าที่วางแผน กำหนดกิจกรรม และติดตามผลการดำเนินงานของสมาชิกคณะกรรมการและเกษตรกรต้นแบบ ตลอดจนประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและชุมชนเพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ การเป็นประธานยังรวมถึงการแก้ไขปัญหาและให้คำปรึกษาแก่สมาชิกและเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและเกิดผลลัพธ์ตามเป้าหมายที่วางไว้

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน การมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาด้วยเกษตรในชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม สามารถถ่ายทอดความรู้ เทคนิค และนวัตกรรมการเกษตรให้กับเกษตรกรรายอื่น ทำให้ผลผลิตมีคุณภาพสูงขึ้นและการจัดการทรัพยากร เป็นไปอย่างยั่งยืน การเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ยังสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างชุมชน หน่วยงานรัฐ และเกษตรกร ช่วยยกระดับความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน นอกจากนี้ยังทำให้ได้รับการยอมรับและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เกษตรกรรุ่นใหม่

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านและประธานคณะกรรมการ ศพก. ทำหน้าที่วางแผน บริหาร และติดตามการดำเนินงานด้านการเกษตรและกิจกรรมพัฒนาชุมชนอย่างเป็นระบบ ขณะที่ความเป็นผู้นำในรูปแบบไม่เป็นทางการ แสดงออกผ่านการให้คำปรึกษา แนะนำ และสร้างแรงจูงใจแก่เกษตรกรรายอื่น รวมถึงการประสานงานระหว่างสมาชิกชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ความเป็นผู้นำทั้งสองรูปแบบนี้ช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

ให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดความรู้และเทคนิคการเกษตรแก่เกษตรกรรายอื่น แม้จะต้องใช้เวลาและทรัพยากรส่วนตัวในการจัดอบรมและสาธิตในแปลง การประสานงานแก้ไขปัญหาการเกษตรและสนับสนุนกิจกรรมชุมชนเกิดจากความตั้งใจช่วยให้พื้นที่และสมาชิกในชุมชนได้รับประโยชน์สูงสุด การเสียสละดังกล่าวส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน สร้างความเชื่อมั่น และยกระดับความร่วมมือในการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

การทำงานด้วยความตั้งใจ ซื่อสัตย์ และมุ่งมั่นเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม การปฏิบัติหน้าที่ต้องมีความอดทน ความรับผิดชอบ และพร้อมที่จะเรียนรู้เทคนิคใหม่ ๆ อยู่เสมอ การให้ความสำคัญกับการแบ่งปันความรู้แก่เกษตรกรรายอื่นและชุมชนช่วยสร้างผลลัพธ์ที่ยั่งยืน ข้อคิดนี้ยังเน้นการประสานงานร่วมกับหน่วยงานและเพื่อนร่วมงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความร่วมมือและความเข้าใจที่ดี ข้อคิดดังกล่าวเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองและสร้างความสำเร็จในการทำงานอย่างต่อเนื่อง

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

นางสาวลักขณา เมืองแวง เกษตรอำเภอม่วน.....
 ว่าที่ร้อยตรี รักเกียรติ จันทร์สอน นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ ผู้รับผิดชอบโครงการ ศพก.
 นางสาวรัตนพร รัฐเมือง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ.....

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

เก็บข้อมูลการดำเนินงานทั้งความสำเร็จและปัญหา จากนั้นนำมาวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุและแนวทางแก้ไข การบันทึกข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เช่น ผลผลิต ค่าใช้จ่าย เทคนิคการจัดการศัตรูพืช และการใช้น้ำตามค่าวิเคราะห์ดิน ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการถอดบทเรียน นอกจากนี้ยังมีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การสาธิต และการสรุปผลร่วมกับสมาชิกคณะกรรมการและเกษตรกรต้นแบบ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

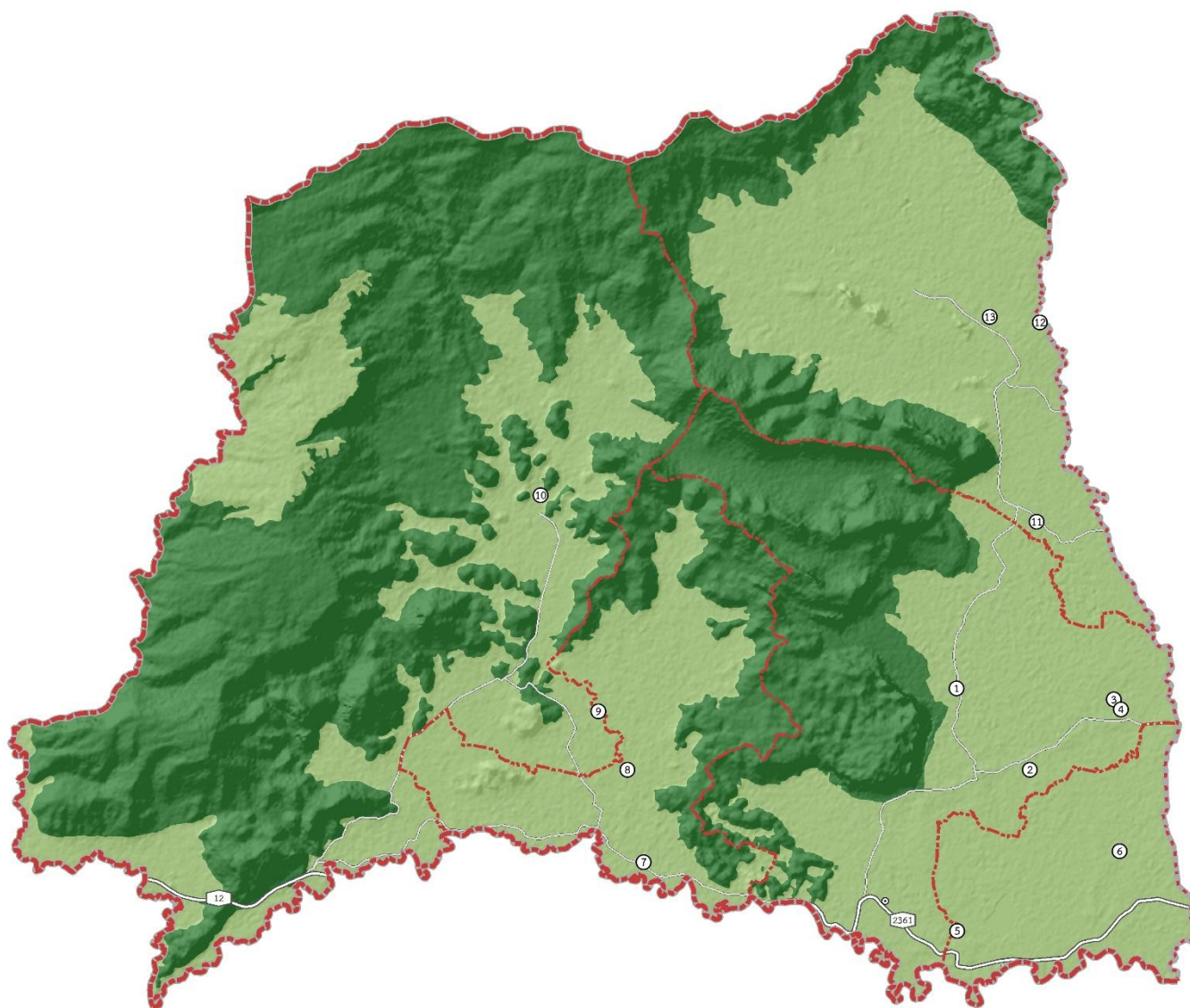
ไม่มี.....

***หมายเหตุ ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาพผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

ที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และศูนย์เครือข่าย อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น

1. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก อำเภอภูพาน
หมู่ 5 ตำบลภูพาน อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น
2. ศูนย์เรียนรู้การปลูกหน่อไม้ฝรั่งเพื่อส่งออกบ้านภูกระแต
หมู่ 9 ตำบลภูพาน อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น
3. ศูนย์เรียนรู้ไร่นาสวนผสมบ้านสว่างโนนสูง
หมู่ 3 ตำบลภูพาน อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น
4. ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานบ้านสว่างโนนสูง
หมู่ 3 ตำบลภูพาน อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น
5. ศูนย์เรียนรู้การปลูกผักปลอดภัยบ้านโนนคอม
หมู่ 1 ตำบลโนนคอม อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น
6. ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานบ้านหนองนกทา
หมู่ 7 ตำบลโนนคอม อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น
7. ศูนย์เรียนรู้ไร่นาสวนผสมบ้านสะแกเครือ
หมู่ 1 ตำบลนาฝาย อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น
8. ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานบ้านนาฝาย
หมู่ 2 ตำบลนาฝาย อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น
9. ศูนย์เรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านสวนริมธาร
หมู่ 8 ตำบลวังสวาบ อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น
10. ศูนย์เรียนรู้การแปรรูปสมุนไพรบ้านวังกกแก้ว
หมู่ 9 ตำบลวังสวาบ อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น
11. ศูนย์เรียนรู้ไร่นาสวนผสมบ้านชำภูทองเหนือ
หมู่ 1 ตำบลห้วยม่วง อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น
12. ศูนย์เรียนรู้การปลูกหน่อไม้ฝรั่งบ้านโนนสะอาด
หมู่ 4 ตำบลห้วยม่วง อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น
13. ศูนย์เรียนรู้การผลิตไม้ผลบ้านผาน้ำทิพย์
หมู่ 8 ตำบลห้วยม่วง อำเภอภูพาน จังหวัดขอนแก่น